

Contribution ID: 135

Tür: Oral Presentation

Üretken Yapay Zekanın Sosyal Etkileri Üzerine Bir Çerçeve Önerisi

18 Aralık 2024 Çarşamba 16:10 (30 dakika)

Yeni bir tekno-ekonomik paradigma olacağını hissettiren Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) sahasında geliştirilen araçların giderek yaygınlaşmasıyla sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda derin ve kalıcı etkilerin ortaya çıkması güçlü bir ihtimal olarak belirmektedir. ÜYZ özellikle bilgi ve kültürel eser üretimi süreci olmak üzere birçok toplumsal ve ekonomik süreci radikal bir biçimde dönüştürmektedir. Bilgi ekonomisi adlandırılan bugünün ekonomik sisteminde söz konusu dönüşümün sadece yazılım sektörüyle sınırlı kalmayacağı ve birçok ekonomik ve toplumsal bir alan için -Schumpeter'in deyişiyle- "yaratıcı bir yıkım"ı heybesinde taşıdığı anlaşılmaktadır. Bilgi üretimi ve edinimi sürecine yaptığı etki eğitim sisteminin ve akademik süreçlerin de bu minvalde köklü bir dönüşüme uğratacağını işaret etmektedir. ÜYZ'in bu etkilerinin kapsamlı bir şekilde anlaşılması ve öngörülmesi, toplumsal yapılar ve ilişkiler üzerindeki olası sonuçların değerlendirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmanın temel amacı ÜYZ'in sosyal etkilerini analiz etmek ve bu analizler doğrultusunda bir çerçeve geliştirmektir. ÜYZ'in sosyal etkileri; Dijital Sosyoloji perspektifinden ele alınarak, bu etkilerin anlaşılmasını ve değerlendirilmesini sağlayacak bir çerçeve geliştirilmeye çalışılacaktır. Çalışmada Dijital Sosyoloji alanında farklı amaçlarla geliştirilmiş çerçevelerden yararlanarak ÜYZ'a özgü bir sosyal etki çerçevesi önerilecektir. Bu çerçeveyi geliştirirken Social Value International Standards ve OECD-UNDP Impact Standards for Financing Sustainable Development (IS-FSD) gibi çerçeveler de göz önünde bulundurulacaktır. Sosyal etki çerçevesinde istihdam, sektörel dönüşümler, önyargı, kimlik, toplumsal ilişkiler, eğitimde fırsat eşitliği, gözetim toplumu, kültür, sanat gibi sahalarda bu etki değerlendirmesinde dikkate alınmaya çalışılacaktır. Bu çalışmanın bulguları, politika yapımcıların ÜYZ'in sosyal etkilerini yönetmek için stratejiler geliştirmesine, eğitim kurumları ve kamu kuruluşlarının farkındalıklarını artırmasına ve yapay zeka geliştiricilerinin daha etik ve toplumsal açıdan duyarlı yapay zeka sistemleri tasarlamasına yardımcı olabilecektir. Ayrıca bu bulgular araştırmacıların vaka ve saha araştırmalarında belirli ölçekler geliştirmeleri ve analiz yapmaları için yola çıkabilecekleri bir teorik zemine katkı potansiyeli taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üretken Yapay Zeka, Dijital Sosyoloji, Sosyal Etki, Teknoloji-Toplum İlişkileri

Presentation language / Sunum Dili

TR (Türkçe)

Disciplines / Disiplinler

Sociology / Sosyoloji

E-mail / E-posta

omer.ozdinc@sd.com.tr

ORCID ID

0000-0002-9434-9814

Institution / Affiliation / Kurum

SER Danışmanlık

Country / Ülke

Türkiye

Başlıca yazarlar:: Ömer Özdiç (SER Danışmanlık)

Sunu yapanlar: Ömer Özdiç (SER Danışmanlık)

Session Classification: Session 2.4 (Day 1)

Track Classification: Congist'24: Interdisciplinary Approaches